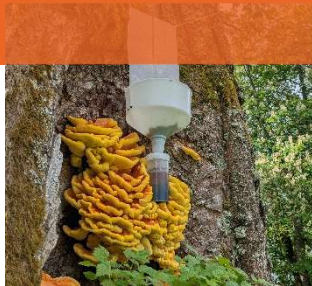
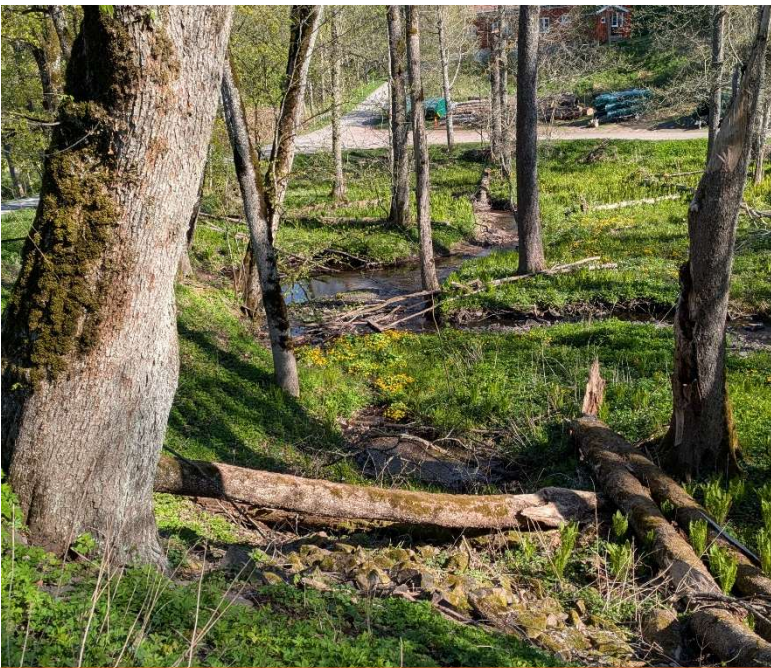

Biofokus

Kartlegging av insekter og oppdatering av naturtyper på Bogstad gård i Oslo

Stefan Olberg

Kartlegging av insekter og oppdatering av naturtyper på Bogstad gård i Oslo

Forfatter: Stefan Olberg

Publisert: 20.04.2026

Antall sider: 17 sider, inkludert vedlegg

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Bymiljøetaten i Oslo kommune, v/ Kjell Isaksen

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Olberg, S. 2025. Kartlegging av insekter og oppdatering av naturtyper på Bogstad gård i Oslo. Biofokus rapport 2025-128. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Askeskog langs bekk nord for gården / Kulturlandskapet på Bogstad / Avbrukket hul eik / Vindusfelle på hul eik med svovelkjuke / *Cryptophagus confusus*. Foto: Stefan Olberg.

Biofokus rapport 2025–128

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-576-7

Gaustadalléen 21

NO-0349 OSLO

Org.nr: 982 132 924

post@biofokus.no

www.biofokus.no

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Metode	5
3	Resultater.....	7
4	Diskusjon	11
5	Referanser	13
6	Vedlegg	14

1 Innledning

Figur 1. Kart over Bogstad gård, med inntegnede forekomster av hule eiker (røde ringer) og andre viktige naturtyper (grønn skravering).

Bogstad gård er en gammel og ærverdig gård med en lang og rik kulturhistorie, beliggende ved Bogstadvannet i Oslo kommune. Sør for hovedgården ligger Norges eldste landskaps-park, som utgjør et stort og variert parkområde med blant annet mange gamle trær, inkludert 25 eiketrær som oppfyller kravet til utvalgt naturtype *hule eiker* (Lovdata 2025). Nord for hovedbygningen går det en allé med gamle asketrær langs en grusvei (del av Sørkedalsveien), samt at det er en gammel og rik askedominert edelløvsskog langs bekken nord og øst for alleen. Begge disse er avgrenset som viktige naturtyper (Miljødirektoratet 2025) og innehar blant annet

flere gamle asketrær med hulheter og grove dødvedpartier.

En del rødlistede arter (se Artsdatabanken 2021 for forklaringer) er opp igjennom årene påvist rundt Bogstad gård, men foruten et 100 år gammelt funn av junigråvikler (*Cnephasia communana*) (sterkt truet - EN) og *Coleophora albella* (sårbar - VU), samt et funn av epleglassvinge (*Synanthedon myopaeformis*) (nær truet - NT) i 2005, så er det ikke gjort noen sikre funn av rødlistede insekter på og rundt Bogstad gård (Artsdatabanken og GBIF Norge 2025). Ettersom området innehar store naturverdier knyttet til de mange gamle eiketrærne i parken, og til andre gamle edelløvtrær stående i både parken og rundt gården, så ligger forholdene godt til rette for et artsrikt mangfold av insekter, med flere arter oppført på rødlisten.

For å få litt mer informasjon om artsmangfoldet knyttet til de mange gamle trærne rundt Bogstad gård, har Oslo kommune ved Bymiljøetaten bevilget midler til en insektkartlegging på utvalgte trær, både i parken på sørsiden og i alleen/askeskogen på nordsiden av gården. Resultatene presenteres i denne rapporten, samt at de berørte naturtypelokalitetene er oppdatert i Naturkart for Oslo ([Oslo kommune 2025](#)).

2 Metode

Som i andre tilsvarende undersøkelser av insektmangfoldet knyttet til gamle eiketrær og andre edelløvtrær, ble det hengt opp vindusfeller på gamle trær for fangst av insekter (Figur 2). Totalt ble 10 vindusfeller (Figur 3) hengt opp, hvorav fem ble plassert på asketrær stående i alleen og i edelløvslogen nord for gården (Figur 8), og fem ble plassert på eik (fire feller) og lind (én felle) i parken sørøst for gården. Det ble også plassert ut tre fallfeller (Figur 3), der én ble gravd ned inne i hulheten i en ask i skogen nord for gården og to i hule eiker stående i parken. Ett malaisetelt (Figur 4), som fanger ulike typer flyvende insekter, ble plassert på engarealet i parken. I tillegg ble det foretatt litt manuelt ettersøk etter interessante arter ved bruk av slagghåv på vegetasjonen i parken.

Figur 2. Flyfoto med plassering av insektfeller, der blå er vindusfeller på ask, rød på eik og gul på lind. Hvit er malaiseteltet, svart er fallfelle i ask og oransje er fallfelle i eik.

Fellene ble satt ut 7. mai 2025, ble tømt med ca. fire ukers mellomrom og tatt ned 17. august 2025. Den manuelle fangsten/registreringen av insekter ble utført 7. mai 2025.

Fellene ble røktet av Stefan Olberg, som også sorterte materialet, artsbestemte alle billene og enkelte andre insekter og har skrevet denne rapporten. Ole Lønnve, Morgan Amundsen og Kjell Magne Olsen (alle Biofokus) bidro med artsbestemmelser av enkelte insekter utenom billene. Alle artsfunn er gjort tilgjengelig på Artskart ([Artsdatabanken](#) og [GBIF Norge 2025](#)).

Oslo kommunes Naturkart ([2025](#)), med oversikt over Oslo sine naturtypelokaliteter, er oppdatert for de naturtypene som er inkludert i denne insektundersøkelsen.

Figur 3. Grov eik med svellekjuke og vindusfelle (nr. 6) (venstre). Hul eikegadd med fallfelle inni (nr. 8) (midten) og vindusfelle i hul, styvet lind (nr. 7) (høyre). Se Figur 2 for plassering av trærne. Foto: Stefan Olberg.

Figur 4. Malaiseteltet (nr. 10) ble plassert ved en grov eik i parken ved Bogstad gård. Foto: Stefan Olberg.

Figur 5. Vindusfelle på hul ask i alleen nord for gården (nr. 1) (venstre) og ask i skogen (nr. 5), med en stor hulhet og høy produksjon av muld, hvor det ble plassert en fallfelle (høyre). Foto: Stefan Olberg.

3 Resultater

Alle fellene fikk stå i fred gjennom hele fangstperioden, men en av vindusfellene i parken ble tatt ned da denne viste seg å fange dvergflaggermus. Alle innsamlede biller, samt en del individer tilhørende andre artsgrupper, ble artsbestemt. Et begrenset budsjett gjorde at andre artsgrupper utenom billene ikke ble prioritert, men en del arter ble likevel bestemt opp.

Totalt ble rundt 1500 biller tilhørende 251 forskjellige arter påvist, samt at ca. 200 insekter tilhørende 115 forskjellige arter fra andre insektgrupper ble artsbestemt.

Av mer interessante arter ble det påvist ni billearter og én nebbmunn oppført på rødlisten (Tabell 1). Nebbmunnarten og én av de rødlistede billeartene har ingen tilknytning til gamle edelløvtrær eller død ved, mens de resterende åtte rødlistede billeartene er knyttet til død ved, gjerne på edelløvtrær, eller er knyttet til hulheter i edelløvtrær.

Ett eksemplar av plantevepsen *Anoplonyx ovatus* ble håvet i vegetasjonen i parken i mai. Dette er det eneste funnet av denne lercelevende arten i Norge, og arten er med all sannsynlighet knyttet til de store lerketrærne i parken.

Smalbillen *Rhizophagus perforatus* (NT) er knyttet til underjordisk, soppinfisert ved og muligens annen soppinfisert materie i menneskepåvirkede arealer, og arten er i Norge bare kjent fra Oslo (men se Olberg 2025). Hele 11 eksemplarer ble påvist i fallfeller og vindusfeller, både i parken og i alleen/skogen nord for gården. Arten har sannsynligvis en god bestand i området.

Ospeblodsmeller (*Ampedus nigroflavus*) (NT) ble påvist i ett eksemplar i en vindusfelle i alleen/skogen nord for gården. Arten utvikles i soleksponerte høystubber og vindfall av løvtrær, og larvene er rovdyr og lever visstnok særlig av hjortebiller. Flere av asketrærne hvor det ble hengt opp vindusfeller hadde da også tydelige spor etter valsehjort, som også ble påvist i noen av insektfellene.

Skyggebillen *Eledona agricola* (NT) utvikles i svovelkjuke, og arten ble i forbindelse med naturtypekartleggingen av eikene i parken påvist i svovelkjuke i 2021. Flere eksemplarer havnet også i fellene i parken på dette prosjektet, og det ble også observert eksemplarer i svovelkjuker på to av trærne i 2025.

Kjukeboreren *Cis fagi* (NT) (Figur 6) er knyttet til ulike kjuker (deriblant svovelkjuke) og sterkt hvitråtten edelløvtreved. Arten ble påvist i ett eksemplar i en vindusfelle i parken.

Fuktbillen *Cryptophagus confusus* (VU) (Figur 6) ble fanget i minst fem eksemplarer i vindusfeller og fallfeller. Arten er vanskelig å artsbestemme, og enkelte hunner i denne slekten har ikke blitt forsøkt artsbestemt. Arten er i alle fall delvis tilknyttet hulheter i trær, og har også blitt påvist på andre tilsvarende prosjekter i hule eiketrær (Olberg 2016, Olberg 2025).

Nebbillen *Lissodema cursor* (NT) lever under bark, ofte i insektgallerier på døde løvtrær. Arten er varmekjær, med relativt få nyere funn spredt fra Kragerø til Fredrikstad. Ett eksemplar ble påvist i en fallfelle i alleen/skogen nord for gården.

Hårbillen *Prionocyphon serricorne* (NT) utvikles i vannfylte hulrom og fordypninger i edelløvtrær. Tre eksemplarer ble påvist i malaiseteltet og i en vindusfelle plassert i parken.

Soppsnutebillen *Choragus sheppardi* (NT) (Figur 6) er knyttet til kjernesopp (pyrenomyceter) som lever på døde grener og tynne stammer av ulike løvtrær. To eksemplarer ble fanget i henholdsvis en vindusfelle og i en fallfelle i alleen/skogen nord for gården.

Euconnus wetherhallii (NT) er særlig knyttet til fuktige områder i strandenger, og er funnet noen steder i indre Oslofjord. Ett eksemplar ble fanget i en vindusfelle på ask, og antagelig holder arten til i fuktige partier ned mot Bogstadvannet eller langs bekken i edelløvs skogen.

Nebbmunnen *Tetraphleps bicuspis* (NT) er knyttet til bladlus på bartrær, og da særlig lerk. Arten er fra før kjent fra et noen svært spredte funn i Norge, og det er sannsynlig at arten faller ut av rødlisten ved neste revisjon.

To bladlusarter i slekten *Stomaphis* (Figur 8) er nylig oppdaget i Norge. Begge er knyttet til eik og er helt avhengige av henholdsvis brun tremaur og svart tremaur. Noen av eiketrærne i parken hadde forekomst av brun tremaur, og tre individer av det som antagelig er *Stomaphis wojciechowskii* ble påvist i fellene i parken. Arten er tidligere kun kjent fra Vestfold og Telemark i Norge.

Figur 6. *Choragus sheppardi* (venstre), ospeblodsmeller (*Ampedus nigroflavus*) (midten) og *Cryptophagus confusus* (høyre). Foto: Stefan Olberg.

Tabell 1. Påviste rødlistearter (RL) og andre interessante insektarter ved Bogstad gård i denne undersøkelsen. RL = rødlistekategori, der NT = nær truet og VU = sårbar. # = antall individer. Metode = registreringsmetode, der F = fallfelle, M = malaisetelt, S = slaghåvet og V = vindusfelle. P/A = park/allé og skog. OAK = Oslo og Akershus.

Artsgruppe	Art	Norsk navn	RL	#	Metode	P/A	Ny for
Biller	<i>Ampedus nigroflavus</i>	ospeblodsmeller	NT	1	V	A	
Biller	<i>Eledona agricola</i>		NT	10	F/V	P	
Biller	<i>Euconnus wetterhallii</i>		NT	1	V	A	
Biller	<i>Choragus sheppardi</i>		NT	2	F/V	A	
Biller	<i>Cis fagi</i>		NT	1	V	P	
Biller	<i>Cryptophagus confusus</i>		VU	5	F/V	P/A	
Biller	<i>Lissodema cursor</i>		NT	1	F	A	
Biller	<i>Prionocyphon serricornis</i>		NT	3	M/V	P	
Biller	<i>Rhizophagus perforatus</i>		NT	11	F/V	P/A	
Nebbmunner	<i>Stomaphis</i> sp.		-	3	V	P	OAK
Nebbmunner	<i>Tetraphleps bicuspis</i>		NT	1	S	P	
Veps	<i>Anoplonyx ovatus</i>		-	1	S	P	Norge

De tre naturtypelokalitetene Bogstad gård (2014), Bogstad gård I (askealleen, 1289), Bogstad gård II (1290) og Bogstad gård III (edelløvslogen, 1291) er oppdatert på bakgrunn av denne undersøkelsen, og oppdaterte faktaark ligger som vedlegg bakerst i rapporten. Naturtypelokaliteten Bogstadvann Ø (030113397), Tresatt kulturmark – verdi C (3397), er slettet som naturtypelokalitet grunnet store menneskelig inngrep, som grøfting og hogst (Figur 7, Vedlegg). Lokalitet 1288 er ikke oppdatert.

Figur 7. Flybilde med oppdaterte naturtyper som inngikk i undersøkelsesområdet.

Figur 8. Edelløvskogen nord for Bogstad gård (1291), med flere gamle trær og en god del død ved. Foto: Stefan Olberg.

4 Diskusjon

På Østlandet var sommeren 2025 relativt god, sett med insektøyne, med flere godværsperioder og relativt lite regn. Været påvirker insektfangsten i stor grad, ettersom fellene fanger passivt, og fangsten er derfor avhengig av at insektene er i bevegelse. Dårlig vær betyr lite aktivitet på insektene og dermed dårligere fangst.

Det ble i liten grad prioritert å registrere insekter tilknyttet engarealene i parken eller skogbunnen rundt de gamle trærne på dette prosjektet. Litt manuell fangst med slaghåv på engarealet i parken ble foretatt i mai, for få et inntrykk av om dette mangfoldet også kunne være av interesse. I tillegg stod malaiseteltet og flere av de undersøkte eiketrærne på engarealer, og fellene kunne derfor fange opp enkelte arter som var knyttet til eng. Det er også slik at flere vedlevende arter er blomsterbesøkende som voksne insekter, og det er derfor positivt for flere av artene knyttet til gamle trær at trærne står plassert på/ved blomsterrike enger. Til tross for litt innsats ble det ikke påvist noen engtilknyttede insekter oppført på rødlisten. Den påviste køllebillen *Euconnus wetherhallii* kan være knyttet til fuktige overganger mellom vann og eng/skog ned mot Bogstadvannet eller langs bekken i edelløvslogen. En større og mer artsspesifikk inventering av englevende insekter vil sannsynligvis kunne avdekke enkelte rødlistede insekter på engarealene ved Bogstad gård, men potensialet vurderes ikke som veldig høyt. Som følge av at flere vedlevende insekter trenger blomsterrike enger for næringssøk, er det svært viktig at relativt store arealer av parken fortsatt skjøttes ved ekstensivt slått/beite, som fremmer en stedefen blomsterflora.

Bogstad gård ligger i utkanten av den mer eller mindre kontinuerlige utbredelse av eldre edelløvtrær i regionen. Området kan derfor forventes å ha en del færre krevende arter enn tilsvarende områder beliggende lengre sør i Akershus, og særlig hvis man sammenligner med forekomster beliggende i kystnære deler av Telemark og Vestfold. Resultatet, med funn av flere rødlistede arter knyttet til gamle edelløvtrær, viser likevel at Bogstad gård har en god kontinuitet i forekomsten av hule og gamle edelløvtrær med forekomster av grov dødved, noe som har ført til at også noen krevende dødvedarter har klart å overleve over tid/etablere seg her.

Denne undersøkelsen har gitt mye ny informasjon om mangfoldet av insekter knyttet til gamle edelløvtrær. Normalt blir bare gamle eiketrær undersøkt i slike prosjekter, og det var derfor interessant å se at det også ble påvist flere rødlistede biller på/i ask. Fem av de rødlistede, vedlevende billene ble påvist på ask, og like mange ble påvist på eik i dette prosjektet. Dette understreker det vi allerede har hatt en del kunnskap om, nemlig at mange av de såkalte eikeartene blant vedlevende og hultrelevende biller oppført på rødlisten ikke nødvendigvis bare lever i eik. Det er svært viktig å være klar over dette, både i forvaltningen av artsmangfoldet knyttet til gamle edelløvtrær, og i forvaltningen av den utvalgte naturtypen *hule eiker*, med tilhørende artsmangfold. Den utvalgte naturtypen *hule eiker* er i stor grad en utvalgt naturtype som følge av det mangfoldige og truede artsmangfoldet av insekter – og da særlig biller, som er knyttet til naturtypen. Skal vi klare å forhindre at disse artene forsvinner fra landet, må vi sannsynligvis også ivareta forekomster av andre gamle edelløvtrær enn eik. For å klare dette må viktige forekomster av alle edelløvtrær sikres gjennom en kartlegging, kartfesting og ved at forekomstene gis en fornuftig naturverdi, på lik linje med forekomster av *hule eiker*.

De fleste av de påviste rødlisteartene i denne undersøkelsen er avhengige av hule edelløvtrær og grov dødved. Det er derfor helt essensielt at de gamle edelløvtrærne rundt Bogstad gård ivaretas på en god

måte. Det vil si at de gamle trærne må få stå så lenge som mulig, og sikringstiltak og beskjæringer må vurderes av kompetent personell som alternativ til toppkapping. Felling av trærne, og da særlig av eiketrærne som også er ekstra beskyttet gjennom naturmangfoldloven, bør i utgangspunktet ikke være et alternativt skjøtselstiltak. Nedfall av grovere grener og stammedeler bør legges på et egnet, solbelyst sted i nærheten, slik at insekter og sopp fortsatt kan bruke de gjenværende delene av treet som levested.

Resultatene er nyttige både lokalt og nasjonalt. Lokalt er det svært viktig med en god fremtidig ivaretagelse av gamle edelløvtrær rundt Bogstad gård, samtidig som at nye eiketrær og andre naturlige forekommende edelløvtrær bør fremelskes i både parken og i landskapet rundt. Dette for å hindre at vi får et kontinuitetsbrudd i forekomsten av gamle trær med hulheter og dødvedpartier. Nasjonalt bidrar denne undersøkelsen med utbredelsesdata på diverse arter, og øker vår kunnskap om artenes økologi og ulike krav til livsmiljø.

Figur 8. Bladlus i slekten Stomaphis fra Bogstad gård. Legg merke til den lange sugesnabelen. Foto: Stefan Olberg.

5 Referanser

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021.

<https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Artsdatabanken og GBIF Norge 2025. Artskart. <https://artskart.artsdatabanken.no/>

Lovdata 2025. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-05-13-512>

Miljødirektoratet 2025. Naturbase. <https://geocortex02.miljodirektoratet.no>

Olberg, S. 2016. Hule eiker i Oslo og Akershus. BioFokus-rapport 2016-10.

<https://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2016-10.pdf>

Olberg, S. 2025. Kartlegging av insekter på Breivoll i Ås. Biofokus rapport 2025-115. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Oslo kommune 2025. Naturkart for Oslo. <https://arcg.is/1CKa9X1>

6 Vedlegg

Naturtyper – Oversikt

.....

1289 Bogstad gård I

Erstatningsbiotoper på tresatt mark – Allé Verdi: **A** Areal : 2,44 daa

Innledning: Lokaliteten ble først lagt inn i 2006 etter feltbefaring av Terje Blindheim i 2005. I 2025 ble det hengt opp noen insektfeller på 3 av asketrærne i alleen og på et par asketrær stående i skogen rett nedenfor. Dette ble gjort på oppdrag fra Bymiljøetaten i Oslo kommune, og ble utført av Stefan Olberg i Biofokus. I den forbindelse er lokaliteten oppdatert i 2025, og beskrivelsen og verdivurderingen er betydelig endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området inkluderer rundt 15 gamle, til dels hule og dels styvede asketrær, stående langs en grusvei som går nordvestover fra hovedgården på Bogstad gård i Oslo kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten utgjør en askeallé, og er kartlagt som Erstatningsbiotoper på tresatt mark - Allé. Det er også spisslønn og alm i alleen. Lokaliteten kunne også ha vært kartlagt som Store gamle trær - Ask/Alm.

Artsmangfold: Børstepiggssopp, ask (EN) og billene *Cryptophagus confusus* (VU), ospeblodsmeller (*Ampedus nigroflavus*) (NT), *Lissodema cursor* (NT), *Euconnus wetherhallii* (NT), *Choragus sheppardi* (NT) og *Rhizophagus perforatus* (NT) er påvist i alleen eller i den askedominerte skogen tett ved.

Bruk tilstand og påvirkning: Enkelte av de gamle trærne er tatt bort de siste årene, og det er viktig at det i fremtiden ikke kuttes ned gamle trær i alleen før alternative metoder som sikring med vire og beskjæring er nøye vurdert.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er påvist i tilknytning til trærne.

Del av helhetlig landskap: Flere gamle edelløvtrær finnes i området rundt Bogstad gård, noe som gir området et miljø for krevende arter knyttet til gamle trær med dødvedpartier og hulheter. At det forekommer mange gamle trær innenfor et begrenset areal betyr at verdien på hvert enkelt tre øker, da sannsynligheten for at treet skal huse rødlistearter også øker. Flere rødlistede insektarter er også påvist i parken ned mot Bogstadvannet.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes på bakgrunn av de mange grove og dels hule asketrærne, samt funn av flere rødlistede arter knyttet til trærne, som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: De trærne i alleen som har vært styvet de siste 10-15 år bør fortsatt styves hvert 3. til 5. år. Døde og døende trær må få stå så lenge som mulig, da disse er svært viktige for det biologiske mangfoldet.

.....

1290 Bogstad gård II

Erstatningsbiotoper på tresatt mark – Allé Verdi: **B** Areal : 1,94 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Terje Blindheim i 2020, og en ny befaring ble utført av Stefan Olberg i Biofokus i 2026. I den forbindelse er lokaliteten oppdatert, og beskrivelsen og verdivurderingen er betydelig endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordøst for hovedgården på Bogstad gård i Oslo kommune, og er en gammel allé langs den gamle innkjøringen til gården.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Glissen allé med 5-6 unge trær og fire gamle edelløvtrær av alm, spisslønn og lind, samt en askehøystubbe og lav stubbe av ask/alm. Mye verdifull dødved på høystubben, samt noen få døde grener og med en liten synlig hulhet på et par av trærne. Trærne er mellom 240 og 310 cm i stammeomkrets i brysthøyde, har relativt mye lav og en del mose på stammen. Begynnende grov sprekkebark på noen av trærne.

Artsmangfold: En stubbe og askehøystubben har en forekomst av skrukkeøre (NT), mens et hult almetre har en forekomst av bleikdoggnål (NT). Det er sannsynlig at det også forekommer enkelte rødlistede insekter knyttet til hulhetene og død ved.

Bruk tilstand og påvirkning: Trærne skjottes hardt, ved at døde grener fjernes og trærne toppkappes eller fjernes når de blir ansett som en risiko.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert på og i tilknytning til trærne.

Del av helhetlig landskap: Flere gamle edelløvtrær finnes i området rundt Bogstad gård, noe som gir området et miljø for krevende arter knyttet til gamle trær med dødvedpartier og hulheter. At det forekommer mange gamle trær innenfor et begrenset areal betyr at verdien på hvert enkelt tre øker, da sannsynligheten for at treet skal huse rødlistearter også øker.

Verdivurdering: Funn av et par rødlistearter, forekomst av grov dødved og relativt gamle edelløvtrær med begynnende hulheter, gir samlet en B-verdi.

Skjøtsel og hensyn: Det bør plantes inn flere trær i alleen og de eksisterende trærne bør skjøttes på en måte som høyner levealderen. Døde grener bør ikke kuttes av med mindre de utgjør en faktisk risiko. Sikring av trærne må vurderes før en eventuell toppkapping eller felling av trær foretas.

.....

1291 Bogstad gård III

Rik sumpskog, kildeskog og strandskog – Varmekjær kildeskog. Verdi: B Areal : 6,11 daa

Innledning: Lokaliteten ble først kartlagt av Terje Blindheim i 2005. I 2025 ble det plassert to insektfeller på/i to asketrær i skogen og på fire asketrær stående i alleen rett ved. Dette ble gjort på oppdrag fra Bymiljøetaten i Oslo kommune, og ble utført av Stefan Olberg i Biofokus. I den forbindelse er lokaliteten oppdatert i 2025, og beskrivelsen og verdivurderingen er betydelig endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området inkluderer et lite areal med rik edelløvsog dominert av ask, kartlagt som Rik kildeskog, og som er en del påvirket av beite og tidligere bruk. Lokaliteten ligger rett nord for hovedgården på Bogstad gård i Oslo kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Blanding av rik edelløvsog av or-askeskogstypen og gammel hagemark. Ask er dominerende treslag med flere grove trær opp mot 1 meter i diameter og med stedvis forekomster av grov død ved. Også et par hule asketrær finnes. Det er innslag av alm, gråor, lønn og svartor. En av svartorene er meget grov og måler opp mot 80 cm i diameter (2005). Feltsjiktet består av mjørdurt, skogburkne, hvitveis, skogsnelle, bekkekarse, enghumleblom, vendelrot, strutseving, springfrø, maigull, storklokke og bekkeblom.

Artsmangfold: En insektkartlegging med et par feller stående innenfor denne lokaliteten og fire feller plassert i alleen inntil skogen, gav funn av seks ulike rødlistede billearter (ospeblodsmeller (VU), *Cryptophagus confusus* (VU), *Choragus sheppardi* (NT), *Lissodema cursor* (NT), *Euconnus wetherhallii* (NT) og *Rhizophagus perforatus* (NT)), og det forventes at flere av disse samt ytterligere en del rødlistede insektarter lever innenfor lokaliteten. Ellers finnes alm (EN) og ask (EN), og blærestarr (VU) er registrert langs bekken. Det er også sannsynlig at nordflaggermus (VU) bruker lokaliteten/bor her.

Bruk tilstand og påvirkning: Området beites i 2025. Fortsatt beite kan være bra, men det forutsetter at beitet er ekstensivt, at det unngås å bruke for tunge dyr, da de fort kan lage mye slitasje på vegetasjonen, og at det tillates av enkelte unge løvtrær får vokse opp. Dette er en skog, og for mye påvirkning gjennom bl.a. beite er negativt for de skoglevende artene. I øst (mot parkeringsplassen) er det dumpet mye masser og noe hageavfall, og her er vegetasjonen sterkt preget av nitrofile arter.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er registrert, og det er heller ikke gjort noen forsøk på å lete etter fremmedarter innenfor lokaliteten, men blant annet mongolspringfrø, russekål og kanadagullris vokser i kantarealene. Stedvis i kantarealene er skogbunnen dekket av skvallerkål, bringebærkratt og brennesle, noe som tyder på en for stor tilførsel av næring.

Del av helhetlig landskap: Flere gamle edelløvtrær finnes i området rundt Bogstad gård, noe som gir området et miljø for krevende arter knyttet til gamle trær med dødvedpartier og hulheter. At det forekommer mange gamle trær innenfor et begrenset areal betyr at verdien på hvert enkelt tre øker, da sannsynligheten for at treet skal huse rødlistearter også øker.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi), men grenser utvilsomt opp mot svært viktig (A-verdi), grunnet bl.a. innslag av grov dødved, hule edelløvtrær og flere funn av rødlistede arter.

Skjøtsel og hensyn: Området beites av geit i 2025, og fortsatt ekstensivt beite kan være bra, men det må unngås å bruke for tunge dyr da de fort kan lage mye slitasje på vegetasjonen. Det må også påsees at enkelte arealer får stå i fred for beite, slik at det blir en fornying av tresjiktet, ved at enkelte unge trær får vokse opp.

.....

2014 Bogstad gård

Erstatningsbiotoper på tresatt mark – Park Verdi: A Areal : 41,49 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt i flere ulike sammenhenger over flere år. Senest i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen i 2005. Det ble gjort en midlertidig registrering av eiketrær i oktober 2020 av Kjell Isaksen (Bymiljøetaten), og i mars 2022 gjennomførte Biofokus en kartlegging etter Miljødirektoratets Instruks (primært store eiker) av hageanlegget på oppdrag fra Statsforvalteren i Oslo og Viken. Det henvises til Naturbase for detaljer om denne kartleggingen. I 2025 ble insektmangfoldet på noen utvalgte trær kartlagt av Biofokus.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør hele det gamle parkanlegget ved Bogstad gård, ned mot Bogstadvannet i Oslo kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Området rundt Bogstad gård er generelt rikt og viktig for biologisk mangfold. Det er derfor kartlagt en rekke naturtypelokaliteter her, hvorav denne inkluderer mesteparten av selve hagen sør og øst for hovedbygningen. Området er kartlagt som Erstatningsbiotoper på tresatt mark - Park, i mosaikk med Store gamle trær - Eik og - Lind.

Parken er opprinnelig anlagt som en engelsk landskapsarkitektur på 1700 tallet, og det arbeides i dag for å få parken restaurert tilbake til sin opprinnelige form. Trolig har i alle fall deler av parken vært beitet tidligere, og den beites også i dag av sau gjennom deler av året. Vegetasjonen veksler mellom opparbeidete plenarealer og mer naturlig vegetasjon. Finn Wischmann utførte i 2003 en inventering av urtevegetasjon i parken (Wischmann 2003). Det ble påvist totalt 189 ulike karplanter, hvorav 22 kan sies å være svake indikatorarter for gammel og hevdet naturbeitemark som ikke er gjødslet eller bearbeidet. I tillegg kommer noen arter som i all hovedsak er knyttet til fuktenga som er skilt ut som en egen lokalitet (lokalitet 1288). Til å være en park må antallet "ville planter" sies å være ganske høyt. Det er trolig at lokaliteten kan ha en viktig økologisk funksjon for arter av sopp og insekter som er knyttet til denne typen kulturlandskap, og da særlig i kombinasjon med de mange gamle trærne. Det er 25 store eiketrær i parken som oppfyller kravene som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven. De enkelte eiketrærne er kartlagt etter Miljødirektoratets Instruks (se Naturbase). Eika er et særlig viktig treslag for biologisk mangfold, og særlig er grove og hule eksemplarer viktige. Flere av dem er store/grove (over 100 cm i diameter i brysthøyde), og flere har relativt mye død ved i trekronen. Av andre særlig viktige trær finnes noen hule lindetrær med svært høy alder. I noen av disse er det påvist ynglekolonier av flaggermus.

Artsmangfold: Store viltverdier finnes i området, bl.a. nordflaggermus (VU) og fire andre flaggermusarter og dvergspett. Da viltverdiene opplagt er knyttet til et større område er alle viltobservasjonene lagt inn under en større viltlokalitet ("Bogstad gård viltlokalitet", nr. 365). Korallkjuke (VU) ved eik og trapppeggsopp (VU) på lind er påvist de siste årene på noen trær. Billene *Cryptophagus confusus* (VU), *Eledona agricola* (NT), *Cis fagi* (NT), *Prionocyphon serricornis* (NT), *Rhizophagus perforatus* (NT) og *Euconnus wetherhallii* (NT) ble påvist i insektfeller på de gamle trærne i 2025. Nebbmunnen *Tetraphleps bicuspis* (NT) er knyttet til blant annet lerk, og ett eksemplar ble påvist i 2025. Den lercelevende plantevepsen *Anoplonyx ovatus* ble påvist ny for Norge i parken i 2025.

Bruk tilstand og påvirkning: Enkelte av de gamle trærne er tatt bort de siste årene, og det er viktig at det i fremtiden ikke kuttes ned gamle trær før alternative metoder som sikring med vire og beskjæring er nøye vurdert. Flere av trærne i parken har hulrom og stammeskader/rotskader, og ett av eiketrærne brakk i 2025. Det er også planer om felling av to eiketrær.

Fremmede arter: Ingen fremmede arter er påvist i tilknytning til trærne, men det er mange fremmedarter plantet ut i parken.

Del av helhetlig landskap: Flere gamle edelløvtrær finnes i området rundt Bogstad gård, noe som gir området et miljø for krevende arter knyttet til gamle trær med dødvedpartier og hulheter. At det forekommer mange gamle trær innenfor et begrenset areal betyr at verdien på hvert enkelt tre øker, da sannsynligheten for at treet skal huse rødlistearter også øker. Flere rødlistede insektarter er også påvist i alleen nordvest for Bogstad gård.

Verdivurdering: Lokaliteten består av parklandskap med store gamle trær (inkludert en rekke store og til dels hule eiketrær), flere rødlistede sopp og insekter knyttet til de gamle trærne, og dessuten kolonier med ynglende flaggermus i flere av de hule trærne. Sjeldent miljø med et særegent mangfold av arter gir verdi som svært viktig (A-verdi).

25 av eiketrærne i området oppfyller kravene til utvalgt naturtype hule eiker, jf. Forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdatabasen.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Forskriften omfatter også store eiker som ikke har utviklet hulrom enda.

Skjøtsel og hensyn: Så mye som mulig av naturlig engvegetasjon bør bevares ved evt. restaureringsarbeider. Det er positivt med slått og beite av de engpregede arealene. Gamle trær,

særlig eik og andre edelløvtrær, må bevares og skjøttes på en måte som forlenger deres livsløp. Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør få lov til å bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten der de kan få bli liggende (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom et av trærne dør bør det få bli stående, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av et av trærne kan påføre treets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lengre ut fra stammen enn det som er trekronens dryppzone. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av et av de store eiketrærne som kan påvirke det negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggeteknisk forskrift). Oppslag av unge trær rundt de store trærne bør fjernes med jevne mellomrom. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

.....

3397 Bogstadvann Ø

Tresatt kulturmark – Verdi: **U** Areal: 0 daa

Innledning: Lokalteten ble raskt befart av Terje Blindheim, Biofokus, i 2005, i forbindelse med Miljøregistreringer i skog på kommunal eiendom. Denne undersøkelsen hadde fokus på tresjiktet. Ved en befaring våren 2026 av Stefan Olberg, Biofokus, så vurderes lokaliteten å ikke ha kvaliteter som tilsier at den bør avgrenses som en naturtypelokalitet. Teksten nedenfor er bare delvis oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området grenser til lokalitet Bogstadvann og de vestre delene er flomutsatt med innslag av fukteng og vierkratt. I øst mot veien er det vestvendt tørrere bakke.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Området har ingen store kvaliteter knyttet til kulturmark eller skog. Området består mest av ungt oppslag av ulike trær, samt noe spredte forekomster av eldre og til dels gamle trær. I tresjiktet er det mest osp og bjørk. I kantene er det åpnere med lavere tetthet av trær. Det er noe innslag av ask og gran, samt noe vier ned på den fuktige flaten mot vannet. Lokalteten er kraftig påvirket av grøfting ut mot Bogstadvannet.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter er påvist, men det er ikke gjort grundige artsinventeringer her.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er kraftig påvirket av hogst, med relativt få gjenværende trær av noe størrelse. Området er tidligere grøftet, med 5-7 meter mellom de brede grøftene.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokalteten er en del av det helhetlige kulturlandskapet rundt Bogstad gård.

Verdivurdering: Lokalteten vurderes å ikke ha gode nok kvaliteter per i dag til å kvalifisere som en naturtype. Lokalteten er derfor endret fra lokalt viktig (C-verdi) til uprioritert (U).

Skjøtsel og hensyn: Det bør tas hensyn både til det øvre tresjiktet, særlig av bjørk, osp og ask. Gran kan felles. Beite med fravær av gjødsling, og uten for tunge dyr slik at engvegetasjonen ikke trækkes i stykker.

.....

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2025–128
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-576-7

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no